

01 Br:426/21-21907/2

05. oktobar 2021. godine

VLADA CRNE GORE
- Komisija za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku -

PREDMET: Informacija o potrebi nabavke srednjeg višenamjenskog helikoptera

Uvaženi,

U prilogu, radi razmatranja, dostavljam Informaciju o potrebi nabavke srednjeg višenamjenskog helikoptera .

Razmatranje označenog materijala nije predviđeno Programom rada Vlade Crne Gore za 2021. godinu.

Nadležno radno tijelo za razmatranje navedene informacije je Komisija za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku.

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Sergej Sekulović

Kontakt osoba: Miodrag Bešović
v.d. generalnog direktora
tel: + 382 20 481 801
e mail: miodrag.besovic@mup.gov.me

VLADA CRNE GORE

Komisija za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku

Formular za podnošenje materijala za diskusiju

1. Mjesto i datum	Podgorica, 05.10.2021.godine		
2. Predlagač dokumenta	Ministarstvo unutrašnjih poslova		
3. Naziv dokumenta	Informacija o potrebi nabavke srednjeg višenamjenskog helikoptera		
4. Direktorat/Sektor	Direktorat za zaštitu i spašavanje		
5. Da li je dokument iz programa rada Vlade? (ako je odgovor NE preći na pitanje broj 9.)	DA ☐	NE ☒	
6. Poglavlje Programa rada Vlade	Prioritetni ☐	Tematski ☐	Normativni ☐
7. Kvartal			
8. Redni broj dokumenta			
9. Da li je dokument iz Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji? (ako je odgovor NE preći na pitanje broj 13.)	DA ☐	NE ☒	
10. Poglavlje Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	Broj poglavlja ☐	Strategijski ☐	Zakonodavni ☒
11. Kvartal			
12. Redni broj dokumenta (ID PPCG)			
13. Da li je dokument iz Srednjoročnog programa rada Vlade 2018-2020? (ako je odgovor NE preći na pitanje broj 17.)	DA ☐	NE ☒	
14. Prioritet			
15. Cilj			
16. Ključna obaveza			
17. Da li je određen stepen tajnosti dokumenta?	DA ☐	NE ☒	
18. Stepen tajnosti i broj rješenja o određivanju stepena tajnosti			
19. Da li je dokument već diskutovan na KPS-u? (ako je odgovor NE preći na sljedeću tačku)			
Ne			
20. Koja su osnovna pitanja za diskusiju o dokumentu na KPS-u?	O nabavci srednjeg višenamjenskog helikoptera i obezbjeđivanje finansijskih sredstava.		
21. Predlog zaključaka za KPS / Vladu	Vlada je usvojila Imformaciju o potrebi nabavke srednjeg višenamjenskog helikoptera. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore – Direktorat za zaštitu i spašavanje da sprovede proces izbora srednjeg višenamjenskog helikoptera, te nakon toga sprovede proces javne nabavke dvomotornog višenamjenskog helikoptera srednje težine, za potrebe Avio helikopterske jedinice Mup-a Crne Gore		
22. Osoba za kontakt i broj telefona	v.d. generalnog direktora Miodrag Bešović, 020/ 471 801		

INFORMACIJA O POTREBI NABAVKE SREDNJEG VIŠENAMJENSKOG HELIKOPTERA

I UVOD

Ministarstvo unutrašnjih poslova – Direktorat za zaštitu i spašavanje nadležni je državni organ za sprovođenje mjera i aktivnosti zaštite i spašavanja ljudi, materijalnih i kulturnih dobara i životne sredine od prirodnih, tehničko-tehnoloških i drugih nesreća.

Obavljanje radnih aktivnosti u Direktoratu za zaštitu i spašavanje odvija se kroz rad u okviru sedam direkcija i sedam područnih organizacionih jedinica.

Jedna od sedam direkcija je *Direkcija avio-helikopterska jedinica* (u daljem tekstu: AHJ). Ova organizaciona jedinica Direktorata u djelokrugu svog rada uz upotrebu helikoptera obavlja sljedeće poslove, i to:

- prevoz šticećenih ličnosti;
- prevoz predstavnika svih stranih delegacija prilikom posjeta Crnoj Gori;
- hitni medicinski transport pacijenata u Crnoj Gori (uglavnom do Kliničkog centra u Podgorici) i povremeno iz Crne Gore ka zdravstvenim institucijama u inostranstvu;
- traganje i spašavanje u planinama i morskome akvatorijumu Crne Gore u saradnji sa Gorskom službom spašavanja Crne Gore i Upravom za pomorsku sigurnost i upravljanje lukama, pružanja prve pomoći povrijeđenim licima i transport do najbližih medicinskih ustanova za zbrinjavanje pacijenata, uključujući i brojne vježbe;
- transport lica i robe, dopremanja pomoći prilikom prirodnih katastrofa;
- asistencija Upravi policije CG prilikom aktivnosti specijalnih i drugih jedinica Uprave policije CG, nadzora državne granice, kontrole saobraćaja, potraga za nestalim i odbjeglih licima, nadzora iz vazduha prilikom većih javnih okupljanja, itd.
- zadatke snimanja iz vazduha za različite potrebe (u svrhe reklamnih spotova i filmova, izrade materijala za promociju turizma...).

II OSNOVNE INFORMACIJE O OPRAVDANOSTI NABAVKE SREDNJEG VIŠENAMJENSKOG HELIKOPTERA

U floti AHJ nalaze se četiri helikoptera, od kojih se jedan ne koristi već godinama (SA-341), jedan laki jednomotorni helikopter AB 206 (godina proizvodnje - 1972), i dva dvomotorna srednja helikoptera (AB 212 iz 1979.) i AB 412 (iz 1998.godine). Ukoliko se sagledaju godine proizvodnje ovih helikoptera, zaključuje se da je nabavka rezervnih dijelova i održavanje ovih vazduhoplova svakim danom sve teže i skuplje za sve operatore u svijetu.

U skladu sa Planom razvoja AHJ MUP-a CG, usvojenim na Vladi Crne Gore u junu 2021. godine, a nakon analize tehničke opremljenosti i zadataka koji se postavljaju pred ovu jedinicu, Direktorat za zaštitu i spašavanje MUP-a Crne Gore je uputio Akt broj 426/21-

13230, od 16.06.2021. godine, u kojem se zahtijevalo mišljenje svih zainteresovanih službi o opravdanosti inicijative nabavke srednjeg višenamjenskog helikoptera za AHJ MUP-a CG.

Dobijena su mišljenja od sljedećih službi kojima smo se obratili, i to:

- Ministarstva zdravlja (Klinički centar Crne Gore);
- Zavoda za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore;
- Crvenog krsta Crne Gore;
- Gorske službe spasavanja Crne Gore;
- Uprave policije Crne Gore i
- Uprave pomorske sigurnosti i upravljanja lukama.

Analizom odgovora koji su nam dostavljeni po pitanju opravdanosti nabavke helikoptera za potrebe Avio-helikopterske jedinice, došli smo do sljedećih zaključaka:

- ***Svaka od navedenih službi nalazi kao opravdano unaprijeđenje tehničkih kapaciteta – helikoptera za njihove potrebe;***
- S obzirom da se radi o manje ili više različitim namjenama (potrebama), jasna je ***potreba za nabavkom višenamjenskog helikoptera za više namjena i službi***, jer Crna Gora nema kapaciteta da za svaku oblast opredijeli sredstva (helikopter) i osoblje za potrebe službi pojedinačno;
- ***Nabavka helikoptera za potrebe Ministarstva zdravlja je označena od vitalnog značaja*** za hitni prevoz životno ugroženih pacijenata (odraslih, pedijatrijskih i neonatoloških), čije zbrinjavanje zahtijeva prevoz do Kliničkog centra Crne Gore, jer nije moguće u ostalim zdravstvenim ustanovama;
- Istaknut je značaj postojanja helikoptera ***za zbrinjavanje pacijenata u specifičnim situacijama*** kada se radi o pacijentima iz nezgoda u planinskim i nepristupačnim područjima, gdje ambulantni prevoz nije moguć;
- Jasno je određena uloga helikoptera u akcijama spašavanja u planinama, čijom upotrebom se ***smanjuje vrijeme trajanja akcije Gorske službe spašavanja CG za 6-7 sati***. Efikasnost ove službe će se unaprijediti;
- Identifikovano je da Crveni krst Crne Gore nije koristio usluge Avio-helikopterske jedinice, osim prilikom vanrednog stanja 2012. godine, kada je žAvio-helikopterska jedinica djelovala u okviru cijelog sistema. Tada su Crnoj Gori bili dostupni vazduhoplovi MUP-a, VCG i NATO saveznika. Avio-helikopterska jedinica je sa jednim helikopterom obavljala oko 60% svih dnevnih zadataka, a svi ostali 40%. Bez obzira na ovu činjenicu, ***predstavnici ove institucije smatraju da je opremanje adekvatnim resursima preduslov za djelovanje Crvenog krsta Crne Gore u prirodnim i drugim katastrofama i smatraju potpuno opravdanim projekat nabavke helikoptera;***
- Utvrdili smo da je korišćenje helikopterskih usluga MUP-a CG neophodno u saradnji sa posebno obučanim timovima Zavoda za hitnu medicinsku pomoć usljed specifičnih geografskih karakteristika Crne Gore. ***Ekipe hitne pomoći bi u roku od 120 minuta mogli reagovati na veliki broj saobraćajnih traumatizama i koronarnih sindroma, uz posebne tretmane u Kliničkom centru Crne Gore.*** Predstavnici ove institucije su ranije koristili usluge Avio-helikopterske jedinice MUP-a i VCG. Oni smatraju da bi se ***nabavkom ovog višenamjenskog helikoptera značajno povećali efikasnost, kapaciteti i sigurnost u pružanju hitne medicinske pomoći na cijeloj teritoriji Crne Gore;***

- Uprava policije iskazuje da postoji potreba za nabavkom novog helikoptera čime će mogućnosti ovog organa biti značajno unaprijeđene.
- *Uprava pomorske sigurnosti i upravljama lukama je istakla značajnu ulogu angažovanja helikoptera u akcijama traganja i spašavanja na moru i pružanja medicinske pomoći (6 slučajeva), nadzoru mora i detekciji zagađenja mora, te međuresornim vježbama Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva odbrane i Ministarstva kapitalnih investicija (4 slučaja).*

III KRATAK TEHNOLOŠKI OPIS HELIKOPTERA

Helikopter koji je:

1. Sertifikovan za operacije kategorije A (CAT-A), performansi klase 1 (PC-1);
2. Sertifikovan za operacije u skladu sa vazduhoplovnim propisom CS-29 (dvomotorni helikopter);
3. Maksimalne mase na polijetanju između 4800 i 6000kg;
4. Sertifikovan za letenje po pravilima za vizuelno i instrumentalno letenje (VFR i IFR), u skladu sa regulatornim okvirom CS-29;
5. Opremljen sistemom za noćno posmatranje (NVIS);
6. Opremljen digitalnom pilotskom kabinom sa multifunkcijskim displejima, četvorosnim autopilotom, digitalnim upravljanjem motora, sa mogućnostima za RNAV navigaciju;
7. Ima kapacitet za transport do 13 osoba standardne težine odnosno najmanje 1500 kg korisnog tovara;
8. Opremljen dizalicom za transport osoba i tereta;
9. Opremljen sistemom za prevoz podvesnog tereta;
10. Ima sposobnost operativnog letenja najmanje tri sata u režimu krstarenja, sa maksimalnom uzletnom masom na početku leta;
11. Ima instalaciju za montiranje i elektrooptički sistem dugog dometa za posmatranje danju i noću sa digitalnim prenosom podataka i slike;
12. Ima sistem za obavješćavanje i upozoravanje iz vazduha (zvučnici);
13. Posjeduje mobilni set medicinske opreme za zbrinjavanje pacijenata.

IV MOGUĆNOSTI ZA NABAVKU SREDNJEG VIŠENAMJENSKOG HELIKOPTERA

Predlažemo da se prilikom pripreme Budžeta za 2022. godinu planiraju sredstva za nabavku jednog srednjeg višenamjenskog helikoptera sa pripadajućom opremom i obuku osoblja.

Neophodna su sredstva Opštih prihoda iz budžeta u iznosu od 13 do 15 miliona eura bez poreza.

Očekivani početak finansiranja: Februar 2022. godine.

Očekivani završetak finansiranja: Decembar 2022. godine.

V ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PREDLOG MJERA

1. *Direktni korisnici – MUP CG, Direktorat za zaštitu spašavanje, Direkcija avio-helikopterska jedinica, svi državni organi i institucije.*

Indirektni korisnici – građani Crne Gore i turisti.

2. *Utvrđena je veza sa strateškim dokumentima – „Program razvoja Avio-helikopterske jedinice MUP-a Crne Gore, od 11.06.2021.godine.*

3. *Značaj projekta – nacionalni i regionalni.*

4. *Nabavka helikoptera bi dala doprinos i imala bi uticaj na ravnomjerniji regionalni i privredni razvoj, povećanje kvaliteta pružanja javnih usluga i poboljšanje kvaliteta života građana.*

5. *Nabavka helikoptera bi imala pozitivan uticaj i doprinijela bi zaštiti i valorizaciji kulturne baštine (podrška projektima u ovim oblastima), unaprijeđenju kulturno-umjetničkog stvaralaštva i kreativnih industrija, kao i jačanju kulturnog i nacionalnog identiteta.*

6. *Nabavka doprinosi smanjenju rizika po zdravlje, bezbjednost i imovinu u okviru sistema zaštite i spašavanja (medicinski transporti, traganja i spašavanja, akcije policije itd.).*

7. *Iskustvo iz prethodnih godina ukazuje da će se rizik od prirodnih katastrofa sve više povećavati i nabavka ovog helikoptera bi unaprijedila efikasnost i brzine reagovanja sistema zaštite i spašavanja Crne Gore i akcija Uprave policije.*

8. *Sagledavajući tehničku opremljenost, činjenica da su helikopteri koje trenutno posjeduje i koristi Avio-helikopterska jedinica MUP-a poprilično stare tehnologije (koja se i dalje može koristiti) i da sve više postoji problem nabavke rezervnih dijelova na tržištu. Helikopteri iz flote AHJ se servisiraju u Njemačkoj, i veoma često se desi da helikopter ostane po nekoliko mjeseci ili godinu u servisu. Iz ovih razloga, većina sličnih operativnih jedinica u regionu, Evropi i svijetu, mijenja postepeno svoju flotu.*

Imajući u vidu sve navedene zaključke, kao i mišljenja predstavnika svih zainteresovanih službi, **smatramo da je opravdana inicijativa za opremanje Avio-helikopterske jedinice najmanje jednim višenamjenskim helikopterom sa pripadajućom opremom** za medicinsko zbrinjavanje pacijenata, spašavanje u teško pristupačnim dijelovima Crne Gore u saradnji sa Gorskom službom spasavanja CG, transporte pacijenata iz udaljenih regiona do KCCG (gdje ne postoji adekvatan nivo zdravstvene zaštite), transporte ljudi i roba prilikom prirodnih katastrofa i nesreća, akcijama traganja i spašavanja na moru, te potrebe Uprave policije Crne Gore prilikom nadzora granica, potraga za nestalim osobama, akcije specijalnih jedinica, kontrole saobraćaja, itd.

Napominjemo da je sami helikopter noseća platforma koju treba da prati odgovarajuća oprema za namjene za koje se planira upotreba, te nabavka treba da uključi i opremu za potrebe gore navedenih službi.

Nabavka novog višenamjenskog helikoptera srednje težine će unaprijediti sistem zaštite i spašavanja kroz pružanje usluga građanima Crne Gore.

PREDLOG ZAKLJUČAKA

1. Vlada je usvojila Informaciju o potrebi nabavke srednjeg višenamjenskog helikoptera.
2. Zadužuje se Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore – Direktorat za zaštitu i spašavanje da sprovedu proces izbora srednjeg višenamjenskog helikoptera, te nakon toga sprovede postupak javne nabavke dvomotornog višenamjenskog helikoptera srednje težine, za potrebe Avio-helikopterske jedinice MUP-a Crne Gore.